

La lliçó basca

written by Adam Majó | 1 d'abril de 2017

Seixanta anys després del seu naixement, Euskadi Ta Askatasuna (ETA) desapareix de l'escena deixant enrere algunes victòries parcials -després en parlo- però sense aconseguir cap dels seus objectius estratègics (la independència, la reunificació i el socialisme per Euskalherria). A més, abandona la lluita de forma unilateral, sense assolir els mínims polítics que els darrers quaranta anys ha posat sobre la taula per deixar les armes i sense ni tan sols haver pogut negociar una solució pels presoners i presoneres. Es tracta, diguem-ho clar, d'una derrota de la qual l'independentisme basc en surt viu però dèbil.

L'anunci del desarmament definitiu ha fet dir a més d'un agosarat que Catalunya havia arribat més lluny per la via pacífica que el País Basc amb la violència. Tant de bo puguem donar-los la raó ben aviat, però el cert és que, més enllà del gens menyspreable canvi sociològic que s'ha produït a la societat, set anys després de l'inici d'aquest procés cap a la independència escrupolosament pacífic i democràtic, els resultats polítics concrets i avaluable són, ara per ara, inexistents. Les institucions polítiques del País Basc i Navarra segueixen tenint molts més recursos propis que les nostres, la nació basca compta amb més reconeixement internacional que la catalana i les polítiques socials practicades sobretot des del govern de la Comunitat Autònoma Basca són les més avançades de l'estat i possiblement del sud d'Europa. I en tot això, la pressió de l'independentisme d'esquerres (ETA inclosa) hi ha tingut – crec que és evident- alguna cosa a veure.

Hi ha un parell de lliçons, però, que sí que em veig en condicions d'extreure. La primera, la més obvia: En aquest inici de segle XXI, amb el *big data* en mans dels estats i la policia, el model d'organització armada clandestina, sorgit de

les resistències a l'ocupació nazi durant la segona guerra mundial i de les posteriors revoltes anticolonials, ja no és possible. Encara menys en societats com l'europea occidental en les quals, malgrat una certa hipocresia, la violència explícita compta amb un rebuig social generalitzat i absolut. En segon lloc, la manera com ha acabat ETA ens diu molt, també, del seu enemic, del Regne d'Espanya. No només perquè l'estat ha preferit mantenir el conflicte i el dolor que ha provocat durant anys abans d'acceptar que els bascos i les basques poguessin exercir el dret a l'autodeterminació, sinó també perquè, fins i tot quan s'ha fet evident que la batalla estrictament militar l'havien guanyat, en lloc d'accelerar la fi del conflicte armat amb una certa generositat, han fet exactament el contrari, s'han mostrat inflexibles tant en el terreny humà (els presos) com en el polític (constitució, constitució, constitució). L'estat espanyol -un projecte històric que va més enllà del PP, el PSOE i el rei de tornar-persegueix uns objectius estratègics des de fa més de tres segles basats en l'assimilació cultural i sobretot lingüística dels territoris que domina i en el saqueig econòmic de la perifèria en benefici del centre i l'oligarquia que hi té els despatxos. Van cedir l'any 1977, per fer-se perdonar 40 anys de feixisme, però ara tornen a fer el què han fet sempre, encarar les batalles sense clemència, a tot o res. "Es venjaran de nosaltres si no ens en sortim" va dir el President de la Generalitat divendres a Manresa.